

MBN § 12 Luftkvalitet (PM10): Årsrapport och plan framåt

Ärendenummer: MBN 2022/3612

Paragraf föregående instans: MBN AU § 4

Miljö- och byggnämndens beslut

Miljö- och byggnämnden godkänner informationen.

Sammanfattning

Samhällsbyggnadsförvaltningen och Teknikförvaltningen delger tekniska nämnden, miljö- och byggnämnden, samt regionfullmäktige, Region Gotland, hur arbetet med åtgärdsprogrammet för PM10 har fortskridit under 2021-2022.

Samhällsbyggnadsförvaltningen och Teknikförvaltningen ger även ett gemensamt underlag som visar behov av ytterligare åtgärder och finansiering.

Åtgärdsprogrammet för minskning av skadliga partiklar (PM10) i Visby togs fram 2019, eftersom mätningar visade att miljökvalitetsnormen för partiklar (PM10) i utomhusluft överskreds. Enligt regionfullmäktiges beslut om åtgärdsprogrammet, har miljö- och byggnämnden uppdraget att svara för programmets genomförande, inklusive nödvändig samordning och i samband med varje ordinarie årsredovisning återrapportera till regionfullmäktige hur arbetet fortlöper.

Enligt miljökvalitetsnormen för partiklar (PM10) i utomhusluft är det inte tillåtet att dygnsmedelvärdet överstiger 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ under mer än 35 dygn per kalenderår.

I Visby är luftkvaliteten i grunden god, men vägtrafiken ger ökade partikelhalter under torra perioder under våren innan städning har utförts. Under åtgärdsprogrammets första tre år, 2019-2022, har Region Gotland därför fokuserat på åtgärder kopplade till

väghållning (beläggning, halkbekämpning, städning) samt förbättrat mätningen av PM10. Åtgärder har i första hand utförts i testområdet vid Östercentrum där mätstationen finns. Vid vissa väderförhållanden blir det ändå fortsatt höga partikelhalter vid mätstationen och säsongen 2022 överträddes miljö kvalitetsnormen för partiklar (PM10).

Region Gotland behöver nu säkerställa att tillräckliga satsningar utförs för att hamna inom miljö kvalitetsnormen. Det innebär att fortsätta med de åtgärder som ska utföras enligt åtgärdsprogrammet, samt aktivera vissa ytterligare åtgärder eftersom de primära åtgärderna inte har visat sig tillräckliga.

När åtgärdsprogrammet antogs 2019 ingick beräknade kostnader och behov av finansiering. Region Gotland behöver nu göra ytterligare insatser och dessutom har kostnader för material ökat. Vissa kostnader finns redan i ordinarie budget, men för vissa åtgärder krävs utökad finansiering, främst inom tekniska nämnden. Utökad finansiering kommer sökas genom kommande mål- och budgetskrivelse, samt genom tilläggsanslag för 2023.

Om miljö kvalitetsnormen fortsätter att överskridas så innebär det:

- En negativ påverkan på människors hälsa (luftföroreningar beräknas orsaka 6700 förtida dödsfall i Sverige varje år enligt Naturvårdsverket).
- En ökad belastning på vården (hälsoeffekterna av luftföroreningar i Sverige beräknas kosta 168 miljarder kronor varje år enligt Naturvårdsverket).
- En risk för höga vitesbelopp utifrån EU-lagstiftningen om miljö kvalitetsnormer.
- En risk att byggande av bostäder kommer behöva begränsas intill vägarna i Visby.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Niklas Rane, miljöskyddsinspektör. Miljö- och byggnämnden ansluter sig till förvaltningens bedömning.

Ordförande Andreas Unger (M) yrkar att:

Miljö- och byggnämnden godkänner informationen.

Ordförande Andreas Unger (M) ställer proposition på yrkandet och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2023-01-12

Uppföljning av åtgärdsprogram för PM10 i Visby, 2023-01-12

Skickas till

Regionfullmäktige